

søge Opbyggelse i Samfund med Andre. Ved en saadan Løsning af Sognebaandet er ganske vist den Præst, til hvem der løses Sognebaand, og den Præst, fra hvem der løses Sognebaand, fremtrædende Personer; men Hovedpersonen i den hele Act er dog Individet, som løser Sognebaandet. Det er for dets Skyld, at denne Frihed er givet; men denne Frihed har ganske vist sine bestemte Grændser. Den er begrænset til de engang i Folkekirken ansatte Præster, og det vilde altsaa være at gaae et betydeligt Skridt videre — det indrømmer jeg gjerne —, men, vel at mærke, paa den samme Vej, naar man nu tillod at løse Sognebaand ogsaa til saadanne Mænd, som havde gjort sig istand til at beskæde Lærereembeder i Folkekirken. Jeg kan paa ingen Maade indrømme, at Folkekirken indre Orden derved vilde opløses; men, hvad jeg kan og hvad jeg vil indrømme, er, at nærværende Lovforslag ikke er stiftet til at vedtages i den Form, hvori det foreligger, og det, fordi det baade indeholder for Lidt og for Meget. Dersom Meningene med Lovforslaget er den — det tør man jo sige, efter de Optringer, som ere brugte ved dets Indbringelse —, at raade Bod paa det Misforhold, som paa et Par Steder her i Landet er opstaaet i Folkekirken, men som jeg troer, det ikke er rigtigt her nøiere at karakterisere, saa indeholder Lovforslaget meget for Meget. Og dog indeholder det alligevel ogsaa i denne Henseende for Lidt; thi det raader ikke sikkert Bod paa det nævnte Misforhold, idet det gjør Retten til at bestaae som Frimenighed afhængig af den kongelige Stadsfæstelse, hvilket er: at give Frihed med den ene Haand og tage den bort med den anden; thi den Kirkebestyrelse, som vil nægte Stadsfæstelsen, kan jo gjøre det. Er Meningen derimod den: at give, hvad man har kaldet en Fremtidslov, en Lov, der skal ligge hen og groe, indtil der kommer en Minister, som vil paatage sig det Ansvar at føre den igennem, saa indeholder Lovforslaget for Lidt; thi saa er det urimeligt at have den kongelige Stadsfæstelse. Da der ikke er Tale om at ansætte nye Embedsmænd, saaledes som den ærede Landssthingsmand for 8de Kredts (Frog) feilagtig antog, men kun om at give Tilladelse til en fri Virksomhed, saa er det og-

saa urigtigt at binde Bestemmelsen til de 20 Familiefædre; thi deri har det ærede Medlem Ret, at der er ligesaa lidt Grund til at nægte 19 som at nægte 20 Familiefædre denne Ret. Jeg troer nu ikke, at det er sundt, at vi samle Fremtidslove til Bunke, idet jeg troer, at det skader Rigsdagens Anseelse at vedtage en Lov, om hvilken man veed, at den ikke vil faae allerhøieste Stadsfæstelse, og det er i dette Tilfælde saameget mere urigtigt at vedtage en Lov, imod hvilken der foreligger en bestemt Erklæring fra Kultusministeren, som man derved ikke raader Bod paa de Misforhold, som den skulde raade Bod paa. Jeg vil derfor tilraade, at man gennem et Udvalg eller ved privat Forening søger at indskrænke Loven til at blive, hvad den oprindelig skulde være, nemlig en Leilighedslov. Med Hensyn til det Spørgsmaal, hvorvidt Loven skulde begrænses til at gjælde for et særligt Tilfælde, maa jeg sige, at jeg for mit Vedkommende vilde ansee det for det Rigtigste. Saa vidt som den høitærede Minister troer at kunne gaae med Hensyn til Lovforslaget, vil jeg ogsaa gaae, og saa megen Frihed, han finder sig istand til at tilstaae, skal jeg stemme for, men videre troer jeg ikke, det er rigtigt at tænke paa at gaae. Jeg troer, den høitagede Minister kunde have jævnet idetmindste den ene af disse Sager, uden at behøve at gaae til den lovgivende Magt. Det er imidlertid ikke skeet, og jeg skal gjerne indrømme, at Sagen kan have haft sine store Vanstueligheder; men, da han nu har erklæret sig villig til at raade Bod derpaa, saa vilde det, forekommer det mig, være urigtigt, om man ikke fra Rigsdagens Side vilde benytte en saadan Verebvilighed uden alt Hensyn til, om man er religiøs eller politisk enig med de Mænd, ved hvem disse Misforhold ere opstaaede. Jeg troer, det er yderst uheldigt at gaae ind paa en personlig Kritik, og jeg skal aldeles ikke forsøge paa at følge den ærede Taler, der gif ind derpaa; men man kan være saa uenig med Pastor Birkebal baade i religiøs og politisk Henseende, som man vil, saa kan det dog ikke nægtes, at den Maade, hvorpaa han blev affædiget, var en Vilkårlighed, og at, dersom han havde forset sig i sit Embede, vilde den rette Maade have været at fag-søge ham for Provsteretten. Han er altsaa ikke